

JAG SER OCH

UPPTÄCKER

SÅRBARHET

Hur funktionsnedsättning kan
utgöra en sårbarhet vid sexuellt
utnyttjande mot ersättning.

CHILDX

Barn med funktionsnedsättning – särskilt sårbara för sexuellt utnyttjande

Alla barn kan bli utsatta för sexuella övergrepp, men vissa barn är mer sårbara än andra. Barn med funktionsnedsättning är en särskilt utsatt grupp. De har, precis som alla barn, rätt till skydd och trygghet men får det inte alltid.

Att vara barn innebär i sig en sårbarhet: beroendet av vuxna, brist på makt och erfarenhet, svårigheter att förstå och uttrycka det som händer. För barn med funktionsnedsättning förstärks ofta dessa sårbarheter.

Det kan handla om:

- begränsad tillgång till information om kroppen och rättigheter
- svårigheter att kommunicera eller tolka andras avsikter
- beroende av vuxna i vardagen
- tidigare erfarenheter av att inte bli trodd eller förstådd

Sexuellt utnyttjande mot ersättning innebär att ett barn utsätts för sexuella handlingar i utbyte mot något, som pengar, presenter, mat, skjuts eller bekräftelse. Den som utsätter någon annan kan utnyttja barnets behov, beroende eller längtan efter närhet och samhörighet.

Barn med funktionsnedsättning kan ha svårt att tolka gränsöverskridande beteenden eller förstå när en relation blivit skadlig. Många berättar inte. De kan känna skuld, vara rädda för att inte bli trodda, eller sakna orden för att förklara vad som hänt.

Därför är det avgörande att vuxna är uppmärksamma, ställer rätt frågor och agerar vid oro, särskilt när det gäller barn vars röster sällan hörs.

Att skydda barn från sexuellt utnyttjande är ett gemensamt ansvar. Det kräver att vi ser bortom invanda tankemönster, anpassar vårt bemötande och förstår att även barn med kommunikationssvårigheter, omfattande stödbehov eller andra funktionsnedsättningar kan vara utsatta.

När vi vågar se det som inte alltid märks, kan fler barn få det skydd och stöd de har rätt till.

GENOM ATT LYSSNA PÅ FLER SÄTT KAN VI SE DET SOM ANNARS FÖRBLIR DOLT.

- För att förstå sexuellt utnyttjande mot ersättning behöver vi se hur barns sårbarheter kan utnyttjas.
- Barn med funktionsnedsättning kan ha svårt att tolka relationer, förstå när något är fel eller sätta ord på det som hänt.
- När vi anpassar vårt sätt att möta barn kan fler få det skydd de har rätt till.

Det här materialet syftar till att öka kunskapen om sexuellt utnyttjande av barn mot ersättning, med särskilt fokus på hur funktionsnedsättningar kan utgöra en sårbarhet. Det riktar sig till yrkesverksamma som möter barn och unga, och vill stärka förmågan att upptäcka och förstå utsatthet i tid.

CHILDX

**ALLMÄNNA
ARVSFONDEN**

Utvecklat av stiftelsen ChildX genom projektet "Identifiera flera", med stöd från Allmänna arvsfonden 2023–2026.

WWW.CHILDX.SE

info@childx.se

Tryckår: 2025. Projektledare: Johanna Prins. Illustrationer: Agnes Lind